

KOMORNI ZBOR PENTAKORD

Organizirana pevska dejavnost v Podgradu se je začela konec leta 1982, ko je pobudnik kulturnih in družabnih dejavnosti v vasi Anton Corel starejši, predlagal, da bi s prijatelji petja začeli redno vaditi slovenske ljudske pesmi in nastopati na lokalnih prireditvah. Skupina, ki se je imenovala Moški pevski zbor Podgrad, je v začetku štela le 9 članov. Vadili so ob spremljavi harmonike, brez notnega gradiva, kar po posluhu. Tako je šlo nekaj let, vendar s skromnimi dosežki.

Po dveh manj uspešnih nastopih, na občinski reviji pevskih zborov so spoznali, da samo ljubezen do petja in volja do vadbe ni dovolj, ampak je treba za kakovostni vrh pridobiti ustrezno strokovno vodstvo. Krajši čas je zbor vodil prof. Janez Žnidar, pozneje pa je vodstvo zbora s posredovanjem Občinske zveze kulturnih organizacij postopoma prevzel prof. Miro Kokol.

Strokovno in redno delo sta hitro dvignila kakovost zbora in pritegnila vse več novih pevcev, deloma tudi iz okoliških krajev (Zalog, Kašelj, Polje, Sostro, Dragomelj). Zbor se je kmalu povečal na 20 članov in postal opažen tudi v občinskem merilu. Namesto klasičnega domačega programa moških zborov ta išče drugačne zvočne barve, na primer v svežih harmonizacijah ljudskih napevov svetne in duhovne vsebine slovenskega in drugih narodov, se spogleduje z evropskimi mojstri, polifonim petjem ipd. Leta 1990 se je zbor preimenoval v Komorni zbor Podgrad.

kmalu zatem je vzniknila ideja o harmonski obogatitvi štiriglasnega moškega zborovskega zvoka z altovsko komponento. Pevk ni bilo težko najti in po nekaj uspešno izvedenih pet-

KOMORNI ZBOR PENTAKORD

Komorni zbor Pentakord je letošnjega aprila z jubilejnim koncertom v Kulturnem domu Španski borci praznoval 10-letnico delovanja. Zbor šteje trideset članov in je v zadnjih letih pod vodstvom prof. Miro Kokola iz skromnih začetkov prerasel v skupino, ki nas lahko dostojno zastopa na različnih prireditvah v občini in izven njenih meja. Poleg koncertov v domačem okolju je zbor večkrat nastopal v Ljubljani, na Reki in na Ptuj. Zbor redno sodeluje na občinskih srečanjih pevskih zborov ter na tradicionalnih pevskih taborih v Šentvidu pri Stični. Njegova programska usmeritev so ljudske in umetne pesmi domačih avtorjev in tujih skladateljev.

Pevski zbor Pentakord na srečanju pevskih zborov Lj. Moste-Polje, ki je bilo 5. maja 1993 v KD Španski borci. (Foto: Borut Krajnc)

glasnih skladbah so ugotovili, da je bil sprejem pri poslušalstvu ugoden. Pevci so zato sprejeli petglasje za svojo značilnost in si nadeli novo ime Komorni zbor PENTAKORD (iz grščine: pet strun).

Takšen je kratek opis desetletnega

organiziranega zborovskega petja v Podgradu. Poleg drugih dejavnosti se je začelo potem, ko so si vaščani leta 1978 postavili skromen kulturni dom in leta 1985 ustanovili kulturno prosvetno društvo Podgrad. Njegov predsednik je prof. dr. Viktor Grilec.

Ravnatelj knjižnice Janez Lah prejema nagrado iz rok podpredsednika občinske skupščine Viljema Celestine (Foto: Borut Krajnc)

delu glavnega mesta naše države. V knjižnici so namreč nastopili avtorji odmevnih in pomembnih literarnih del: Drago Jančar, Vida Jeraj-Hribar, Kajetan Kovič, Andrej Inkret in drugi. Knjižnica zgledno sodeluje z založbo Mihelač, medtem ko drugim založbam v glavnem zadostuje, da predstavijo knjige na novinarskih konferencah. Takšna srečanja z avtorji pa ne bi smela biti odvisna zgolj od prizadevanj posameznikov, ampak bi morala biti načrtno in načelno organizirana.

Ob nezavidljivem položaju kulture in s tem tudi knjige je nastala protislovna situacija. Število bralcev in izposoja skokovito narašča, knjižnicam pa primanjkuje sredstev, da bi kupovale knjige. Kako iz tega začaranega kroga?

KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Knjižnica Jožeta Mazovca je v vseh svojih petih enotah uvedla računalniško poslovanje. Vključila se je v knjižničarsko-informacijski sistem ter v sistem znanstvenih in tehničnih informacij, kar ji omogoča vstop v evropske informacijske centre.

Knjižnica je poleg osnovne dejavnosti razvila še vrsto oblik dela z bralci, ki zajema predstavitev knjig sodobnih slovenskih avtorjev, tedenske ure pravljic, glasbene ustvarjalnosti in posvarjalnosti.

V svoj program vključuje gradiva in literaturo za gospodarstvo.

V letu 1992 je knjižnica imela 17 000 aktivnih članov, ki so obiskali njene enote več kot 200 000-krat.

KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Nekaj dni po prejemu občinske nagrade za razvoj knjižničarstva in organizacijo prireditev je knjižnica Jožeta Mazovca ustavila nakup knjig, saj je porabila denar, ki ji je bil namenjen do konca junija. To se je zgodilo kljub temu, da so kupovali minimalno število naslovov. Po standardih bi morali kupovati po dvajset izvodov enega naslova, tako pa je dobila vsaka enota le po en izvod. To pa celo ne velja za vse knjige, saj so po besedah ravnatelja knjižnice Janeza Laha nekatere cene knjig obupne. Mesto Ljubljana nakazuje finančna sredstva iz skupnega sklada, namenjenega za kulturo redno, medtem ko je republiški proračun precej skrčen. Knjižnica zato ne more zadovoljivo opravljati splošno izobraževalne in kulturne funkcije, da o informacijski niti ne govorimo. Lani so v prijavi programa dejavnosti Mestnemu sekretariatu za izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in šport na osnovi normativov in standardov, ki veljajo za matično knjižnico načrtovali nakup 17.589 knjižnih enot, kupili pa so le 7515 knjižnih enot.

Knjižnica vsebuje 60% strokovnega in 40% leposlovnega gradiva. Podjetja ne izkoriščajo knjižnično

gradivo ali informacijski sistem, ki omogoča medknjižnično izposajo. V moščanski knjižnici namreč lahko po računalniški mreži poiščemo v drugih knjižnicah po Sloveniji željeno knjigo. Žal te možnosti posamezniki in podjetja do zdaj še ne izkoriščajo, čeprav zanjo menda vedo.

V knjižnici bi tudi želeli, da bi na predstavitev knjig prišlo več ljudi. Te prireditve so vez med bralci in živo kulturo. Pri tej obliki dejavnosti v knjižnici vztrajajo, ker je pomembna za kulturni utrip vzhodnega

I. EXTEMPORE ZAJČJA DOBRAVA

1 Turistično društvo Zajčja Dobrava, ki deluje na območju Zdobrove, Sneberij, Novega Polja in Zaloga, želi poživiti in približati dejavnosti v Krajskem parku Zajčja dobava prebivalcem občine Ljubljana Moste-Polje in tudi drugim Ljubljančanom. S tem namenom smo se odločili, da bomo v dneh od 4. do 6. junija 1993 organizirali I. EXTEMPORE ZAJČJA DOBRAVA. K sodelovanju smo povabili priznane akademske slikarje in sicer bodo sodelovali:

Domači umetniki:
Gustav Gnamuš, akademski slikar, profesor na ALU
Irena Špendl, akademska slikarka
Ignac Kofol, akademski slikar
Dare Birsar, akademski slikar, grafik
Tadej Pogačar, akademski slikar
Marjan Gumilar, akademski slikar
Gosta:
Lucijan Bratuš, akademski slikar, profesor na ALU
Črtomir Frelih, akademski grafik spec., profesor na PF
Predsednica TD Zajčja dobava MARA BENČINA

SPOMINSKA SLOVESNOST V ZAVOGLJU

Letos mineva 400 let od bitke, ki so jo vojevali notranjeavstrijski stanovi (Kranjska, Štajerska, Koroška) in Hrvati s Turki pred Siskom. Ta bitka je bila ena od odločilnih za slovenske pokrajine, saj se je turška moč v bosanskem pašaluku tako zmanjšala, da so Turki potem vpadali le občasno in z majhnim številom vojakov ali akindžijev in martolozov kot so jim pravili naši predniki. Kranjski stanovi so jim bili posled s svojo vojsko večinoma kos.

Turški konjeniki so po osvojitvi Bosne prvič stopili na slovenska tla 9. oktobra 1408 pri Metliki in oplenili in zažgali vse, kar so dobili, ljudi pa pobili ali odgnali v sužnost. Turki so nato kot roparji vpadali na Kranjsko, Štajersko in Koroško, pa tudi na Primorsko in v Furlanijo skoro vsako leto, večkrat tudi po nekajkrat. Vedno so napravili veliko škodo, saj so vse česar niso mogli odnesti s seboj, uničili, požgali vasi in v nekaterih predelih popolnoma iztrebili ljudi. Ker ni bilo ljudi za obdelovanje polj, je precej žrtev pobrala tudi lakota.

Odpor proti Turkom je bil sprva slab ali pa ga sploh ni bilo. Tudi plemiška vojska ni bila ustrezno organizirana. Šele neprestani turški napadi in strah pred tem, da bodo v njihove roke padli Kranjska in dežele Notranje Avstrije, so prisilile cesarja, da je vojsko reorganiziral in jo pri-

pravil za večje bitke. Sleherni prebivalec teh dežel je sodeloval pri gradnji obzidij in utrdb ali protiturskih tabotov, kot vojak ali pa s posebnim davkom, kateremu se ni mogel izogniti nihče.

Nekateri so bili samostojni, drugi pa okoli cerkva. Nekateri vrhovi se še vedno imenujejo po kresovih, ki so jih prižigali na njih v opozorilo, da v deželo prihaja Turek.

Tudi kraji v naši občini niso bili izjema. V zapisanem ali ustnem izročilu je ohranjeno, da so kranjski stanovi leta 1491 pri Hrušici premagali Turke. Ob poti od Pečarja proti Javorju nad Zagradiščem je stal protiturski tabor, pozneje pa so ga ljudje preimenovali v Tablar (Tabor). Najbolj živo pa je ustno izročilo, da so Turki leta 1529 pustošili vasi v sedanjih KZ Zadvor plenili in ubijali. Tega leta naj bi zavzeli tabor in cerkev

v Zavogljah, kjer so iskali zavetje vaščani sosednjih vasi. V cerkev so nato nastanili konje in jo spremenili v hlev. Ponoči se je v cerkev priplazil mežnar in konjem z voskom namazal zobe. Ker naslednji dan niso hoteli jesti, so Turki mislili, da jih je kaznoval krščanski bog, ker so oskrnili njegovo svetišče, in jadrno so pobegnili.

V spomin na te dogodke, ki so bili velikega pomena za poznejše dogodke in za bitko 22. junija 1593, v kateri sta odločilno posegla grof Andrej Turjaški in Adam Ravbar iz Krumperka, bo Turistično društvo Moste-Polje pri cerkvi v Zavogljah organiziral spominsko slovesnost. K sodelovanju so povabili župnijski urad Sostro, Aktiv kmečkih žena Dobrunje, Gasilsko društvo Sostro, Konjeniški klub Dobrunje, Ribiško družino Veveče in Osnovno šolo Sostro. Prireditve z bogatim sporedom bo v soboto 19. junija, ob 18.00 uri, po njej pa bodo na Kašelskem hribu zakurili kres. V sami cerkvi pa bo razstavljenih nekaj eksponatov, ki nas bodo sponjili na Turke.

EDVARD SVETEK

OBČINA TREBELJEVO SKOZI ČAS

Bojana Jerlaha, tajnika krajevne skupnosti Besnica je že od nekdaj privlačevala splošna in krajevna zgodovina. Pred leti je v Naši skupnosti objavil sestavke o zgodovini in zanimivostih krajev iz naše občine. S tem je ljudi spodbudil, da so mu pozneje pripovedovali in odkrivali še marsikatero podrobnost. Bojan Jerlah se je tako odločil, da v samozaložbi izda knjigo OBČINA TREBELJEVO SKOZI ČAS in iztrga pozabi dogodke in ljudi tega kraja. V SHS je bila drugačna upravna razdelitev. Trebeljevo je kot občina, ki je sestavljala tri župnije, spadala pod li-tijsky okraj.

Avtor v opisu krajev, ki so bili pod občino Trebeljevo, poudari nekatere zgodovinske podatke in opozori na delovanje župnije Prežganje, njenih društev in političnih organizacij. Nato pa po preglednem kronološkem redu od leta 1900 do 1941 opisuje dogajanja v teh krajih. Pred bralcem se zvrstijo veseli in žalostni dogodki; npr. med drugim izve tudi nekaj o tem, kakšni so bili prejemki deklet in kakšno je bilo vreme v določenem letu itd. Besedilo ponazarjajo številne fotografije in kopije vojaških vpoklicev, živilskih kart in drugih dokumentov. Na koncu knjige pa avtor piše o cerkvi sv. Jerneja na Ravnem brdu, objavlja popis krajev, cerkva in cerkvenih znamenitosti v župnijah, ki so bile sestavni del občine, nazadnje pa oriše kulturno izročilo in vidne predstavnike tedanjega območja. Knjigo zaokroža seznam gospodarjev, hišnih imen in naslovov iz leta 1931 ter seznam duhovnikov v Prežganju in Stangi, na Jančah in v Javorju.

Avtor knjige Bojan Jerlah je povedal, da je imel pri zbiranju gradiva veliko težav. Občina je namreč med vojno zgorela, zato je dokumente in drugo gradivo iskal pri posameznikih. Žal se je precej stvari porazgubilo, saj se marsikdo, ki je preurejal hišo, ni zavedal, kakšne dragocenosti lahko vrže proč s staro šaro. Vendar je Bojan Jerlah na srečo nabral dovolj gradiva, tako da je lahko osvetlil pretekle dogodke in prikazal verno podobo časa. Za takratnimi prebivalci in njihovimi dejanji je s priloženo knjigo ostala neizbrisna sled. Jerlahovo delo OBČINA TREBELJEVO SKOZI ČAS pa je zanimiva za širši krog bralcev, saj je napisana dovolj poljudno in berljivo tako da nam pričara utrip življenja tistega časa.

MKB

Leto 1917

Štev. 113

NAKAZNICA ZA PETROLEJ

Žagar Gregor
iz Vel. Trebeljevo št. 3
dobi 2 litr. petroleja ali 3
tvrdki Elsner ali Lebi-poi
Bergman v Litilji za dobo
1. meseca.
Zupanstvo Trebeljevo,
- 9. Nov. 1917

Zupanstvo
TREBELJEVO
Okraj Litija

Pražena kava 1/10 kg kavina mešanica 1/4 kg Črna kava 1/10 kg Črna kava 1/4 kg Črna kava 1/8 kg Črna kava 1/16 kg Črna kava 1/32 kg Črna kava 1/64 kg Črna kava 1/128 kg Črna kava 1/256 kg Črna kava 1/512 kg Črna kava 1/1024 kg Črna kava 1/2048 kg Črna kava 1/4096 kg Črna kava 1/8192 kg Črna kava 1/16384 kg Črna kava 1/32768 kg Črna kava 1/65536 kg Črna kava 1/131072 kg Črna kava 1/262144 kg Črna kava 1/524288 kg Črna kava 1/1048576 kg Črna kava 1/2097152 kg Črna kava 1/4194304 kg Črna kava 1/8388608 kg Črna kava 1/16777216 kg Črna kava 1/33554432 kg Črna kava 1/67108864 kg Črna kava 1/134217728 kg Črna kava 1/268435456 kg Črna kava 1/536870912 kg Črna kava 1/1073741824 kg Črna kava 1/2147483648 kg Črna kava 1/4294967296 kg Črna kava 1/8589934592 kg Črna kava 1/17179869184 kg Črna kava 1/34359738368 kg Črna kava 1/68719476736 kg Črna kava 1/137438953472 kg Črna kava 1/274877906944 kg Črna kava 1/549755813888 kg Črna kava 1/1099511627776 kg Črna kava 1/2199023255552 kg Črna kava 1/4398046511104 kg Črna kava 1/8796093022208 kg Črna kava 1/17592186044416 kg Črna kava 1/35184372088832 kg Črna kava 1/70368744177664 kg Črna kava 1/140737488355328 kg Črna kava 1/281474976710656 kg Črna kava 1/562949953421312 kg Črna kava 1/1125899906842624 kg Črna kava 1/2251799813685248 kg Črna kava 1/4503599627370496 kg Črna kava 1/9007199254740992 kg Črna kava 1/18014398509481984 kg Črna kava 1/36028797018963968 kg Črna kava 1/72057594037927936 kg Črna kava 1/144115188075855872 kg Črna kava 1/288230376151711744 kg Črna kava 1/576460752303423488 kg Črna kava 1/1152921504606846976 kg Črna kava 1/2305843009213693952 kg Črna kava 1/4611686018427387904 kg Črna kava 1/9223372036854775808 kg Črna kava 1/18446744073709551616 kg Črna kava 1/36893488147419103232 kg Črna kava 1/73786976294838206464 kg Črna kava 1/147573952589676412928 kg Črna kava 1/295147905179352825856 kg Črna kava 1/590295810358705651712 kg Črna kava 1/1180591620717411303424 kg Črna kava 1/2361183241434822606848 kg Črna kava 1/4722366482869645213696 kg Črna kava 1/9444732965739290427392 kg Črna kava 1/18889465931478580854784 kg Črna kava 1/37778931862957161709568 kg Črna kava 1/75557863725914323419136 kg Črna kava 1/151115727451828646838272 kg Črna kava 1/302231454903657293676544 kg Črna kava 1/604462909807314587353088 kg Črna kava 1/1208925819614629174706176 kg Črna kava 1/2417851639229258349412352 kg Črna kava 1/4835703278458516698824704 kg Črna kava 1/9671406556917033397649408 kg Črna kava 1/19342813113834066795298816 kg Črna kava 1/38685626227668133590597632 kg Črna kava 1/77371252455336267181195264 kg Črna kava 1/154742504910672534362390528 kg Črna kava 1/309485009821345068724781056 kg Črna kava 1/618970019642690137449562112 kg Črna kava 1/1237940039285380274899124224 kg Črna kava 1/2475880078570760549798248448 kg Črna kava 1/4951760157141521099596496896 kg Črna kava 1/9903520314283042199192993792 kg Črna kava 1/19807040628566084398385987584 kg Črna kava 1/39614081257132168796771975168 kg Črna kava 1/79228162514264337593543950336 kg Črna kava 1/158456325028528675187087900672 kg Črna kava 1/316912650057057350374175801344 kg Črna kava 1/633825300114114700748351602688 kg Črna kava 1/1267650600228229401496703205376 kg Črna kava 1/2535301200456458802993406410752 kg Črna kava 1/5070602400912917605986812821504 kg Črna kava 1/10141204801825835211973625643008 kg Črna kava 1/20282409603651670423947251286016 kg Črna kava 1/40564819207303340847894502572032 kg Črna kava 1/81129638414606681695789005144064 kg Črna kava 1/162259276829213363391578010288128 kg Črna kava 1/324518553658426726783156020576256 kg Črna kava 1/649037107316853453566312041152512 kg Črna kava 1/1298074214633706907132624082305024 kg Črna kava 1/2596148429267413814265248164610048 kg Črna kava 1/5192296858534827628530496329220096 kg Črna kava 1/10384593717069655257060992658440192 kg Črna kava 1/20769187434139310514121985316880384 kg Črna kava 1/41538374868278621028243970633760768 kg Črna kava 1/83076749736557242056487941267521536 kg Črna kava 1/166153499473114484112975882535043072 kg Črna kava 1/332306998946228968225951765070086144 kg Črna kava 1/664613997892457936451903530140172288 kg Črna kava 1/1329227995784915872903807060280344576 kg Črna kava 1/2658455991569831745807614120560689152 kg Črna kava 1/5316911983139663491615228241121378304 kg Črna kava 1/10633823966279326983230456482242756608 kg Črna kava 1/21267647932558653966460912964485513216 kg Črna kava 1/42535295865117307932921825928971026432 kg Črna kava 1/85070591730234615865843651857942052864 kg Črna kava 1/170141183460469231731687303715884105728 kg Črna kava 1/340282366920938463463374607431768211456 kg Črna kava 1/680564733841876926926749214863536422912 kg Črna kava 1/1361129467683753853853498429727072845824 kg Črna kava 1/2722258935367507707706996859454145691648 kg Črna kava 1/5444517870735015415413993718908291383296 kg Črna kava 1/10889035741470030830827987437816582766592 kg Črna kava 1/21778071482940061661655974875633165533184 kg Črna kava 1/43556142965880123323311949751266331066368 kg Črna kava 1/87112285931760246646623899502532662132736 kg Črna kava 1/174224571863520493293247799005065324265472 kg Črna kava 1/348449143727040986586495598010130648530944 kg Črna kava 1/696898287454081973172991196020261297061888 kg Črna kava 1/1393796574908163946345982392040522594123776 kg Črna kava 1/2787593149816327892691964784081045188247552 kg Črna kava 1/5575186299632655785383929568162090376495104 kg Črna kava 1/11150372599265311570767859136324180752990208 kg Črna kava 1/22300745198530623141535718272648361505980416 kg Črna kava 1/44601490397061246283071436545296723011960832 kg Črna kava 1/89202980794122492566142873090593446023921664 kg Črna kava 1/178405961588244985132285746181186892047843328 kg Črna kava 1/356811923176489970264571492362373784095686656 kg Črna kava 1/713623846352979940529142984724747568191373312 kg Črna kava 1/1427247692705959881058285969449495136382746624 kg Črna kava 1/2854495385411919762116571938898990272765493248 kg Črna kava 1/5708990770823839524233143877797980545530986496 kg Črna kava 1/11417981541647679048466287755595961091061972992 kg Črna kava 1/22835963083295358096932575511191922182123945984 kg Črna kava 1/45671926166590716193865151022383844364247891968 kg Črna kava 1/91343852333181432387730302044767688728495783936 kg Črna kava 1/182687704666362864775460604089535377456991567872 kg Črna kava 1/365375409332725729550921208179070754913983135744 kg Črna kava 1/730750818665451459101842416358141509827966271488 kg Črna kava 1/1461501637330902918203684832716283019655932542976 kg Črna kava 1/2923003274661805836407369665432566039311865085952 kg Črna kava 1/5846006549323611672814739330865132078623730171904 kg Črna kava 1/11692013098647223345629478661730264157247460343808 kg Črna kava 1/23384026197294446691258957323460528314494920687616 kg Črna kava 1/46768052394588893382517914646921056628989841375232 kg Črna kava 1/93536104789177786765035829293842113257979682750464 kg Črna kava 1/187072209578355573530071658587684226515959365500928 kg Črna kava 1/374144419156711147060143317175368453031918731001856 kg Črna kava 1/7482888383134222
--